

Laidiens: 30.05.2013., Nr. 103

Oficiālās publikācijas Nr.: 2013/103.25

Latvijas Bankas noteikumi Nr.104

Rīgā 2013.gada 16.maijā

"Kredītiestāžu un elektroniskās naudas iestāžu maksājumu statistikas pārskata" sagatavošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "Par Latvijas Banku"

39. panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā Latvijas Republikā reģistrēta kredītiestāde, citā valstī reģistrētas kredītiestādes filiāle, kura reģistrēta Latvijas Republikā (tālāk tekstā – kredītiestāde), kā arī Latvijas Republikā reģistrēta elektroniskās naudas iestāde un citā valstī reģistrētas elektroniskās naudas iestādes filiāle, kura reģistrēta Latvijas Republikā (tālāk tekstā – e-naudas iestāde), sagatavo un iesniedz Latvijas Bankā maksājumu statistikas pārskatu (pielikums; tālāk tekstā – pārskats), kā arī paredz pārskata iesniegšanas termiņus.
2. Noteikumos lietoti šādi termini:
 - 2.1. čeks – vienas puses (trasanta) rakstisks rīkojums otrai pusei (trasātam) samaksāt noteiktu summu uz pieprasījumu trasantam vai trešai pusei, kuru noteicis trasants;
 - 2.2. debeta pārvedums – maksātāja autorizēts maksājums, kuru uzsāk saņēmējs saņēmēja kredītiestādē vai e-naudas iestādē un kurā maksājuma dokumenti tiek nosūtīti no saņēmēja kredītiestādes vai e-naudas iestādes uz maksātāja kredītiestādi vai e-naudas iestādi, bet naudas līdzekļi – no maksātāja kredītiestādes vai e-naudas iestādes uz saņēmēja kredītiestādi vai e-naudas iestādi;
 - 2.3. karšu maksājums – termināli vai citādi veikts maksājums ar karti;
 - 2.4. karte – maksāšanas līdzeklis, kas saskaņā ar līgumu ar kredītiestādi vai e-naudas iestādi nodrošina autorizētiem lietotājiem vienu vai vairākas funkcijas – skaidrās naudas, elektroniskās naudas (tālāk tekstā – e-nauda) vai maksājumu (debita, kredīta vai atliktā debeta) funkciju;
 - 2.5. karte ar atliktā debeta funkciju – karte, kas dod iespēju autorizētam lietotājam veikt maksājumu transakcijas piešķirtās kredītlīnijas robežās, piešķirto kredītu pilnā iztērētās summas apjomā atmaksājot noteiktā perioda beigās;
 - 2.6. karte ar debeta funkciju – karte, kas dod iespēju autorizētam lietotājam veikt maksājumu transakcijas no paša naudas līdzekļiem norēķinu kontā vai kontam piesaistītām papildu pārsnieguma iespējām;
 - 2.7. karte ar kredīta funkciju – karte, kas dod iespēju autorizētam lietotājam veikt maksājumu transakcijas piešķirtās kredītlīnijas robežās, piešķirto kredītu atmaksājot pa daļām un atlikumu uzskatot par kredīta termiņa pagarinājumu;

- 2.8. klients – ne-MFI un tāda monetārā finanšu iestāde (tālāk tekstā – MFI), kura nav ne kredītiestāde, ne e-naudas iestāde;
- 2.9. kredīta pārvedums – maksājums, kuru uzsāk maksātājs maksātāja kredītiestādē vai e-naudas iestādē ar mērķi nodot naudas līdzekļus saņēmējam un kurā gan maksājuma dokumentus, gan naudas līdzekļus nosūta no maksātāja kredītiestādes vai e-naudas iestādes uz saņēmēja kredītiestādi vai e-naudas iestādi;
- 2.10. maksājums – no jebkādām citām maksātāja un saņēmēja savstarpējām saistībām neatkarīga naudas līdzekļu iemaksa, izmaksa vai pārvedums no maksātāja saņēmējam;
- 2.11. terminālis – elektromehāniska iekārta, kas sniedz autorizētiem lietotājiem pieeju noteiktiem pakalpojumiem, izmantojot karti ar vienu vai vairākām funkcijām (skaidrās naudas, e-naudas vai maksājumu funkciju);
- 2.12. tiešais debets – maksātāja autorizēta maksātāja konta debetēšana, ko uzsāk saņēmējs saņēmēja kredītiestādē vai e-naudas iestādē.
3. Debeta vai kredīta pārvedumā var būt iesaistīta viena vai vairākas kredītiestādes vai e-naudas iestādes un maksājumu sistēmas.
4. Maksājumu var uzsākt maksātājs vai saņēmējs, kas var būt viena un tā pati persona.
5. Pārskatā sniegtā informācija nepieciešama Latvijā izmantoto maksāšanas līdzekļu pārraudzībai un maksājumu statistikas sagatavošanai atbilstoši Eiropas Savienības, t.sk. Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktu prasībām, kā arī lai informētu citas institūcijas un sabiedrību par maksāšanas līdzekļu attīstību Latvijas Republikā.
6. Pārskatā sniegto informāciju Latvijas Banka var nodot likuma "Par Latvijas Banku" 40. panta otrajā daļā minētajām iestādēm, ievērojot minētajā likumā noteiktās prasības.

II. Pārskata sagatavošanas un iesniegšanas kārtība un iesniegšanas termiņi

7. Šo noteikumu 1. punktā minētās iestādes (tālāk tekstā – pārskata sniedzēja iestāde) reizi pusgadā sagatavo un attiecīgi līdz 25. jūlijam un 25. janvārim iesniedz Latvijas Bankā pārskatu.
8. Pārskatu iesniedz papīra dokumenta veidā vai elektroniskā veidā atbilstoši Latvijas Bankas noteikumiem, kas nosaka kārtību, kādā notiek elektroniskā informācijas apmaiņa ar Latvijas Banku.
9. Pārskatā skaitliskās vērtības uzrāda veselos skaitļos. Pārskatā lietotā naudas izteiksmes vienība ir *euro*, un pārskata pozīcijas ārvalstu valūtās uzrāda *euro* saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo attiecīgās ārvalstu valūtas kursu attiecīgās dienas beigās.

III. Pārskata 1. daļas "Maksāšanas līdzekļi" aizpildīšanas kārtība

10. Pārskata 1. daļā "Maksāšanas līdzekļi" uzrāda pārskata sniedzējas iestādes izlaisto un apkalpoto maksāšanas līdzekļu skaitu un apjomu. Uzrāda pārskata sniedzējā iestādē uzsāktos klientu naudas līdzekļu pārvedumus, kuros maksātājs vai saņēmējs ir klients, kā arī kredītiestāžu kredīta pārvedumus, kuros gan maksātājs, gan saņēmējs ir kredītiestāde. Atsevišķi uzrāda maksāšanas līdzekļus *euro* un pārējās valūtās.
11. Pozīcijā "Klientu kredīta pārvedumi" (10100) uzrāda klientu kredīta pārvedumus. Atsevišķi uzrāda klientu kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz papīra dokumenta veidā iesniegtu maksājuma rīkojumu, un elektroniskā veidā (tālāk tekstā – bez papīra dokumenta uzsāktais klientu kredīta pārvedums) uzsāktos kredīta pārvedumus.

Uzrāda arī kredīta pārvedumus, kurus klients uzsācis bankomātos ar kredīta pārvedumu funkciju. Regulāro maksājumu un maksājuma rīkojumu paketes gadījumos uzrāda katru individuālo maksājumu.

12. Pozīcijā "papīra dokumenta veidā uzsāktie klientu kredīta pārvedumi" (10110) uzrāda tos klientu kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz papīra dokumenta veidā iesniegtu maksājuma rīkojumu. Uzrāda arī citādi uzsāktos klientu kredīta pārvedumus, kuru izpildei elektroniskā veidā nepieciešama kredītiestādes vai e-naudas iestādes darbinieka iesaistīšana, t.sk. maksājumus, kuri uzsākti, izmantojot tālruni vai faksu.

13. Pozīcijā "bez papīra dokumenta uzsāktie klientu kredīta pārvedumi" (10120) uzrāda tos klientu kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz maksājuma rīkojumu, kas iesniegts, neizmantojot papīra dokumentu, un kuru izpildei nav nepieciešama kredītiestādes vai e-naudas iestādes darbinieka iesaistīšana.

14. Pozīcijā "internetā bez papīra dokumenta uzsāktie klientu kredīta pārvedumi" (10121) uzrāda tos klientu kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz internetā iesniegtu maksājuma rīkojumu.

15. Pozīcijā "izmantojot tālruni, bez papīra dokumenta uzsāktie klientu kredīta pārvedumi" (10122) uzrāda tos klientu kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz elektroniskā veidā iesniegtu maksājuma rīkojumu, izmantojot tālruni.

16. Pozīcijā "pārējie bez papīra dokumenta uzsāktie klientu kredīta pārvedumi" (10123) uzrāda tos bez papīra dokumenta uzsāktos klientu kredīta pārvedumus, kuri nav uzrādīti pozīcijā "internetā bez papīra dokumenta uzsāktie klientu kredīta pārvedumi" (10121) vai pozīcijā "izmantojot tālruni, bez papīra dokumenta uzsāktie klientu kredīta pārvedumi" (10122).

17. Pozīcijā "Karšu maksājumi" (11100) uzrāda maksājumus ar pārskata sniedzējas iestādes izdotajām kartēm ar maksājumu funkciju, atsevišķi uzrādot maksājumus ar kartēm ar debeta, kredīta un atliktā debeta funkciju, karšu pieņemšanas vietu termināļos Latvijā un ārvalstīs. Uzrāda arī maksājumus internetā pieejamās karšu pieņemšanas vietās un izmantojot tālruni. Uzrāda arī karšu maksājumus, kas veikti ar kartēm, kuras kredītiestāde vai e-naudas iestāde izdevusi sadarbībā ar mazumtirgotājiem.

18. Pozīcijā "Tiešais debets" (12100) maksājumus uzrāda tā kredītiestāde vai e-naudas iestāde, kurai saņēmējs iesniedzis debeta maksājuma dokumentu. Atkārtoto tiešo debetu gadījumos uzrāda katru individuālo maksājumu.

19. Pozīcijā "E-naudas maksājumi" (13100) uzrāda klientu e-naudas pārvedumus no maksātāja e-naudas datu nesēja uz saņēmēja e-naudas datu nesēju, atsevišķi uzrādot maksājumus ar e-naudas kartēm un pārējiem e-naudas datu nesējiem.

20. Pozīcijā "Čeki" (14100) maksājumus uzrāda tā kredītiestāde vai e-naudas iestāde, kurai saņēmējs iesniedzis čeku samaksai. Uzrāda arī ceļojumu čekus, degvielas čekus, bankas tratas un parādzīmes. Uzrāda arī skaidrās naudas izmaksas pret čekiem.

21. Pozīcijā "Pārējie maksāšanas līdzekļi" (15100) uzrāda klientu maksāšanas līdzekļus, kuri nav ietverti kredīta pārvedumu, karšu maksājumu, tiešā debeta, e-naudas vai čeku maksājumu kategorijā.

22. Pozīcijā "nosūtītie klientu pārrobežu maksājumi" (16110) uzrāda pārrobežu maksājumus, kuros kredītiestāde vai e-naudas iestāde maksājuma dokumentu nosūta saņēmējam uz ārvalstīm. Kredīta pārvedumus uzrāda naudas līdzekļu maksātāja kredītiestāde vai e-naudas iestāde, tiešo debetu un čekus uzrāda naudas līdzekļu saņēmēja kredītiestāde vai e-naudas iestāde, un karšu maksājumus uzrāda karšu izdevēja kredītiestāde vai e-naudas iestāde.

23. Pozīcijā "Saņemtie klientu pārrobežu maksājumi" (17100) uzrāda pārrobežu maksājumus, kuros kredītiestāde vai e-naudas iestāde maksājuma dokumentu saņem no ārvalstīm. Kredīta pārvedumus uzrāda naudas līdzekļu saņēmēja

kredītiestāde vai e-naudas iestāde, tiešo debetu un čekus uzrāda naudas līdzekļu maksātāja kredītiestāde vai e-naudas iestāde, un karšu maksājumus uzrāda karšu pieņēmēja kredītiestāde vai e-naudas iestāde.

24. Pozīcijā "Kredītiestāžu kredīta pārvedumi" (18100) uzrāda tikai tos kredītiestāžu pārvedumus, kurus uzsākusi pārskata sniedzēja iestāde (izņemot e-naudas iestādes) savā vai citas kredītiestādes vārdā. Uzrāda kredītiestādes kredīta pārvedumus, kuros iesaistītas tikai kredītiestādes un centrālās bankas. Atsevišķi uzrāda arī kredītiestāžu nosūtītos un saņemtos pārrobežu kredīta pārvedumus.

IV. Pārskata 2. daļas "Transakcijas termināļos" aizpildīšanas kārtība

25. Pārskata 2. daļā "Transakcijas termināļos" uzrāda karšu maksājumu skaitu un apjomu termināļos neatkarīgi no maksājuma valūtas.

26. Pozīcijā "Transakcijas iekšzemes termināļos ar iekšzemē izdotajām kartēm" (20100) uzrāda ar pārskata sniedzējas iestādes izdotajām kartēm veiktās transakcijas iekšzemes termināļos.

27. Pozīcijā "Transakcijas iekšzemes termināļos ar ārvalstīs izdotajām kartēm" (21100) uzrāda pārskata sniedzējas iestādes termināļos veiktās transakcijas ar ārvalstīs izdotajām kartēm.

28. Pozīcijā "Transakcijas termināļos ārvalstīs ar iekšzemē izdotajām kartēm" (22100) uzrāda ar pārskata sniedzējas iestādes izdotajām kartēm veiktās transakcijas termināļos ārvalstīs.

29. Pozīcijā "skaidrās naudas iemaksas bankomātos" (20110, 21110 un 22110) un "skaidrās naudas izmaksas no bankomātiem" (20120, 21120 un 22120) uzrāda ar karti ar skaidrās naudas funkciju veiktās skaidrās naudas iemaksas bankomātos vai izmaksas no tiem.

30. Pozīcijā "skaidrās naudas izmaksas, izmantojot karšu pieņemšanas vietu termināļus" (20130, 21130 un 22130) uzrāda skaidrās naudas izmaksas, izmantojot karšu pieņemšanas vietu termināļus (*cash-back facility*).

31. Pozīcijās "maksājumi ar kartēm karšu pieņemšanas vietu termināļos" (20140, 21140 un 22140) uzrāda ar kartēm veiktās maksājumu transakcijas karšu pieņemšanas vietu termināļos.

32. Pozīcijās "kredīta pārvedumi bankomātos" (20150, 21150 un 22150) uzrāda bankomātos ar kredīta pārveduma funkciju veiktos kredīta pārvedumus.

33. Pozīcijās "e-naudas karšu uzlāde un atmaksa" (20160, 21160 un 22160) uzrāda gan e-naudas kartes uzlādes, gan e-naudas atmaksas transakcijas ar kredītiestādi.

V. Pārskata 3. daļas "Kases transakcijas" aizpildīšanas kārtība

34. Pārskata 3. daļā "Kases transakcijas" uzrāda pārskata sniedzējas iestādes klientu skaidrās naudas iemaksas kredītiestādes vai e-naudas iestādes kasē un izmaksas no tās, atsevišķi uzrādot transakcijas *euro* un pārējās valūtās. Skaidrās naudas iemaksu un izmaksu transakcijas, kas uzrādītas pārskata 2. daļā "Transakcijas termināļos", šeit neuzrāda.

VI. Pārskata 4. daļas "Grāmatojumu transakcijas" aizpildīšanas kārtība

35. Pārskata 4. daļā "Grāmatojumu transakcijas" uzrāda pārskata sniedzējas iestādes iekšējos grāmatojumus, kas veikti starp kredītiestādes vai e-naudas iestādes un klientu kontiem saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem un darījumiem, izmantojot finanšu instrumentus. Atsevišķi uzrāda transakcijas *euro* un pārējās valūtās.

36. Pozīcijā "kredīta pārvedumi" (24110) uzrāda iekšējos grāmatojumus, kuru rezultātā naudas līdzekļi tiek ieskaitīti klienta kontā, neizmantojot kredīta pārvedumu kā maksāšanas līdzekli. Uzrāda pārskata sniedzējas iestādes veiktās procentu, dividenžu un kredītu izmaksas klientiem, kā arī vērtspapīru un valūtu pārdošanu klientu vārdā. Kredītiestādes uzrāda arī noguldījumu iemaksas.

37. Pozīcijā "tiešais debets" (24120) uzrāda iekšējos grāmatojumus, kuru rezultātā naudas līdzekļi tiek norakstīti no klienta konta, neizmantojot tiešo debetu kā maksāšanas līdzekli. Uzrāda pārskata sniedzējas iestādes veikto naudas līdzekļu norakstīšanu no klientu kontiem par iemaksām kredītkaršu kontā un kredītu atmaksām, kā arī vērtspapīru un valūtu pirkšanu klientu vārdā. Uzrāda arī komisijas maksas, kuras tiek grāmatotas atsevišķi no maksājuma. Ja komisijas maksas tiek grāmatotas kopā ar maksājumu, tās tiek iekļautas pārskata 1. daļā "Maksāšanas līdzekļi" pie attiecīgā maksāšanas līdzekļa. Kredītiestādes uzrāda arī izmaksas uz noguldījumu kontu.

VII. Pārskata 5. daļas "Klientu kontu skaits" aizpildīšanas kārtība

38. Pārskata 5. daļā "Klientu kontu skaits" uzrāda pārskata sniedzējas iestādes klientu kontu skaitu pārskata perioda beigās, atsevišķi uzrādot *euro* un pārējo valūtu kontus. Atsevišķi no kontu kopskaita uzrāda tos kontus, kuri pieejami internetā.

39. Klientu kontus uzrāda rezidentu un nerezidentu dalījumā, uzrādot tos klientu kontus, kuros glabātie naudas līdzekļi ir pieprasījuma saistības vai prasības saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumiem, kas nosaka MFI mēneša bilances pārskata sagatavošanas kārtību.

VIII. Pārskata 6. daļas "Kartes" aizpildīšanas kārtība

40. Pārskata 6. daļā "Kartes" uzrāda pārskata sniedzējas iestādes izdoto un spēkā esošo karšu skaitu pārskata perioda beigās. Kartes uzrāda neatkarīgi no to izmantošanas biežuma pārskata periodā. Uzrāda arī kartes, kuras kredītiestāde vai e-naudas iestāde izdevusi sadarbībā ar mazumtirgotājiem.

41. Ja kartei ir vairākas funkcijas, to uzrāda katrā no attiecīgajām pozīcijām. Karšu kopskaitā katru karti uzrāda vienreiz.

42. Pozīcijā "Kartes ar skaidrās naudas funkciju" (26100) uzrāda kartes, ar kurām to autorizētais lietotājs var veikt skaidrās naudas iemaksas terminālī vai izmaksas no tā.

43. Pozīcijā "Kartes ar maksājumu funkciju" (27100) uzrāda kartes, kurām ir debeta, kredīta vai atliktā debeta funkcija (vismaz viena no šīm funkcijām) un ar kurām to autorizētais lietotājs var veikt maksājumu transakcijas.

44. Pozīcijā "Kartes ar e-naudas funkciju" (28100) uzrāda kartes, kurās var uzkrāt e-naudu. Atsevišķi uzrāda tās e-naudas kartes, kuras ir vismaz vienreiz uzlādētas, t.i., tiek uzskatītas par aktivizētām.

45. Pozīcijā "kombinētās kartes" (29110) uzrāda tās kartes, kuras apvieno vismaz debeta, skaidrās naudas un e-naudas funkciju.

46. Pozīcijā "vietējās kartes" (29120) uzrāda pārskata sniedzējas iestādes izdotās kartes, kurām nav starptautisko karšu organizāciju zīmola. Šādas kartes parasti paredzētas tikai iekšzemes maksājumiem.

IX. Pārskata 7. daļas "Termināļi, to tīkli un internetā pieejamās karšu un e-naudas pieņemšanas vietas" aizpildīšanas kārtība